

Notícies

Comunicat del Síndic de Greuges sobre la llibertat d'expressió a l'espai públic i institucional

03/09/2018

El Síndic de Greuges ha tingut coneixement de diverses situacions en què persones individuals han expressat la seva opinió respecte de la situació política actual mitjançant diverses actuacions. En relació amb aquesta qüestió, el Síndic s'ha adreçat a les administracions afectades.

El Síndic de Greuges ha tingut coneixement de diverses situacions en què persones individuals han expressat la seva opinió respecte de la situació política actual mitjançant actuacions com ara l'exhibició de diversos tipus de cartells reivindicatius, fotografies, banderes, llaços i altres tipus d'elements de color groc a les façanes de residències particulars i a les parets, tanques, reixes o a terra d'espais públics com ara voreres, carrers, parcs o platges.

La presència d'aquests elements a la via pública de vegades ha provocat reaccions adverses de persones que no se senten identificades amb les reivindicacions expressades o que mantenen postures ideològiques oposades.

D'altra banda, en alguns edificis de l'Administració autonòmica i local s'han penjat diversos tipus d'elements reivindicatius, bé a les façanes o balconades, bé a les dependències en què es presta atenció al públic.

En relació amb aquesta qüestió, el Síndic s'ha adreçat a aquestes administracions en els termes següents.

1. L'Administració local pot regular l'ús de l'espai públic i el paisatge urbà, però no l'exercici del dret de llibertat d'expressió ni del dret de reunió i manifestació.

Com a drets fonamentals, aquests drets estan emparats per la reserva de llei orgànica i només es poden limitar en els casos establerts legalment. Qualsevol limitació en l'exercici d'aquests drets s'ha d'interpretar de manera restrictiva a favor de l'exercici del dret.

2. Les administracions locals poden actuar per restablir el paisatge urbà dels espais públics i dels béns de domini públic en general, en el marc de l'aplicació de les seves ordenances de civisme, convivència i protecció del paisatge urbà, però no poden prohibir expressions públiques d'idees personals i col·lectives que es duen a terme en el marc de l'exercici del dret a la llibertat d'expressió i del respecte dels drets de les persones sense alterar l'ordre públic.

Quan la normativa reguladora de l'ús de l'espai públic i dels béns de domini públic, de civisme o de convivència limita elements de la llibertat d'expressió, s'ha d'aplicar restrictivament, ponderant l'afectació dels béns jurídics protegits (neteja de l'espai públic i ordenació del paisatge urbà, per exemple) i sempre en favor de l'exercici del dret de llibertat d'expressió.

3. Pel que fa a l'ocupació de l'espai públic (voreres, places, vies, parcs, platges, etc.), correspon regular-la a les administracions locals o a l'Administració autonòmica (per delegació de l'estatal, en el cas del patrimoni públic marítim terrestre), amb l'objectiu de vetllar per fer compatible la necessitat (individual o col·lectiva) de fer un ús privatiu de la via pública i l'interès general de poder gaudir lliurement de l'espai públic.

4. El personal al servei de l'Administració té dret a la llibertat d'expressió amb el límit de no posar en joc la neutralitat i la imparcialitat de l'Administració. No hi ha un dret general d'aquest personal a fer servir les dependències dels edificis públics per expressar les seves idees o ideologies i, per tant, l'Administració en pot regular l'ús, si s'escau, i limitar-lo a certs espais, com ara taulers informatius.

5. L'Administració pot fer servir les façanes, balconades o altres elements exteriors dels seus edificis com a altaveu per exposar diferents símbols que s'identifiquen amb el suport o el compromís per a la defensa dels drets fonamentals o dels drets de minories vulnerables, i també per difondre missatges amb càrrega ideològica àmpliament acceptats per les majories polítiques, encara que no sempre de forma unànime, sempre que això es dugui a terme en un moment i un context determinats i sempre en el marc de la garantia dels drets de les persones.

És recomanable que l'Administració reguli la utilització de les façanes i altres elements exteriors dels béns destinats a l'ús i als serveis públics, tenint en compte el que estableix l'article 65 del Decret 323/1983, de 14 de juliol, a fi de poder disposar d'un marc jurídic amb criteris objectius per decidir sobre la legalitat de donar un ús o un altre a aquests béns en funció dels casos concrets.

6. En relació amb el comunicat d'avui del Defensor del Poble, la Llei orgànica 36/1985 estableix un deure de coordinació entre aquesta institució i el Síndic de Greuges que s'hauria de manifestar amb l'intercanvi d'informació entre ambdues institucions, cosa que en aquest cas no s'ha produït. El Síndic reitera la seva disposició a la coordinació amb el seu homòleg estatal i recorda que ha emès diversos informes sobre drets i llibertats a Catalunya que han estat debatuts al Parlament.

Barcelona, 3 de setembre de 2018

Síndic de Greuges de Catalunya

Pg. de Lluís Companys, 7 | 08003 Barcelona |

Tel. 933 018 075 | Fax 933 013 187 | sindic@sindic.cat